

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,
tehty 25 päivänä huhtikuuta 2001,
valtioneustesta, jonka Suomi on toteuttanut Ojala-Yhtymä Oy:lle
(tiedoksiannettu numerolla K(2001) 1139)
(Ainoastaan suomen- ja ruotsinkieliset tekstit ovat todistusvoimaiset)
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
 (2001/803/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

2000 ja 20 päivänä maaliskuuta 2001 päivätyillä kirjeillä.

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

- (4) Komission päätös menettelyn aloittamisesta on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ^(?). Komissio on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa tuesta.

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

- (5) Komissio ei ole saanut huomautuksia asianomaisilta.

on mainittujen artiklojen mukaisesti pyytänyt asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

II YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA

I MENETTELY

- (1) Suomi ilmoitti mainitusta tuesta komissiolle EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan nojalla 23 päivänä syyskuuta 1999 päivätyllä kirjeellä. Komissio on pyytänyt Suomelta lisätietoja 11 päivänä lokakuuta 1999 ja 8 päivänä joulukuuta 1999 päivätyillä kirjeillä. Suomi vastasi 12 päivänä marraskuuta 1999 ja 12 päivänä tammikuuta 2000 päivätyillä kirjeillä.
- (2) Suomelta saatujen tietojen mukaan osa suunnitellusta tuesta oli ilmoituksen teko hetkellä jo myönnetty yritykselle. Tämän vuoksi asia rekisteröitiin ilmoittamattomaksi tueksi.
- (3) Komissio ilmoitti Suomelle 17 päivänä huhtikuuta 2000 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa tuen osalta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely. Suomi esitti huomautuksensa 17 ja 19 päivänä toukokuuta 2000 päivätyillä kirjeillä. Täydentäviä tietoja toimitettiin 22 päivänä joulukuuta

- (6) Tuetussa hankkeesta on kyse Haapajärven kaupunkiin sijoitettavasta uudesta alumiinipainevalimosta, jonka rakentaa Ojala-Yhtymä Oy. Haapajärvi on luokiteltu kauden 2000—2006 aluetukiluokituksessa 2-tuki-alueeksi. Tuotantolaitoksessa on kyse alan uusimmasta tekniikasta, jota ei ole käytössä muualla Pohjoismaissa. Laitoksessa valmistetaan alumiinipainevalumenetelmällä erilaisia komponentteja. Laitoksen kapasiteetti on [...] ^(*) ja sen on tarkoitus aloittaa toimintansa viimeistään vuoden 2001 lopulla. Ojala-Yhtymä Oy työllistää 80 henkilöä vuoden 2001 loppuun mennessä ja 100 henkilöä vuoden 2003 loppuun mennessä. Investointi aloitettiin vuonna 1999, ja se valmistunee vuoden 2003 loppuun mennessä.
- (7) Ojala-Yhtymä Oy:n liikevaihto vuosina 1998—1999 oli 212 miljoonaa Suomen markkaa (36 miljoonaa euroa) ja voitto 17 miljoonaa Suomen markkaa (2,8 miljoonaa euroa). Noin 95 prosenttia liikevaihdosta on Suomesta. Yritys työllisti 260 henkilöä vuonna 1999.

⁽¹⁾ EYVL C 162, 10.6.2000, s. 9.

^(?) Ks. alaviite 1.

^(*) Luottamuksellista tietoa.

(8) Ojala-Yhtymä Oy kuuluu Ojala Groupiin. Ojala Group tuottaa ohutlevystä valmistettuja metallikomponentteja. Ojala Groupiin kuuluvat yritykset myös suunnittelevat, valmistavat ja kokoonpaneavat sähkö-, elektroniikka- ja telekomponentteja mainituista metallikomponenteista tietyille elektroniikka- ja teleteollisuuden asiakkaille. Ojala Group toimii neljällä paikkakunnalla Suomessa, ja uusia tuotantolaitoksia rakennetaan kahdelle uudelle paikkakunnalle (Haapajärvi ja Piippola). Ojala Groupilla on 620 työntekijää, ja vuodelle 1999 budjetoitu liikevaihto oli 500 miljoonaa Suomen markkaa. Ojala Groupin tärkeimmät asiakkaat ovat [...] ja tärkeimmät markkina-alueet Suomen lisäksi ovat [...].

(9) Tuetun hankkeen kokonaisinvestointi on 101,5 miljoonaa Suomen markkaa (16,9 miljoonaa euroa). Se muodostuu investoinneista koneisiin ja laitteisiin sekä rakennuksiin. Kone- ja laiteinvestoinnit ovat [...] miljoonaa Suomen markkaa ja rakennusinvestoinnit [...] miljoonaa Suomen markkaa.

(10) Suomi on ilmoittanut seuraavasta tuesta:

Haapajärvi (avustukseksi muunnettava laina)	15 miljoonaa Suomen markkaa
---	-----------------------------

Haapajärvi (avustus)	10 miljoonaa Suomen markkaa
----------------------	-----------------------------

Yhteensä	25 miljoonaa Suomen markkaa (4,15 milj. euroa)
----------	--

(11) Tästä 15 miljoonaa Suomen markkaa on lainaa, jota ei lyhennetä viiden vuoden laina-aikana. Jos yritys toteuttaa investoinnin suunnitelmien mukaisesti, sen ei tarvitse maksaa lainaa takaisin. Haapajärvellä on lainan vakuutena kiinnitys tonttiin ja yrityksen sille rakentamiin rakennuksiin.

(12) Tuesta 10 miljoonaa markkaa muodostuu Haapajärven yritykselle maksamasta suorasta avustuksesta. Avustus maksetaan Elinkeinoelämän kehittämisrahaston kautta.

(13) Koko tukimäärä, 25 miljoonaa Suomen markkaa, maksettiin yritykselle vuoden 1999 loppuun mennessä.

(14) Komissio totesi päätöksessään muodollisen tutkintamennettelyn aloittamisesta, että yritys oli hakenut valtiolta 21 miljoonan Suomen markan investointitukea ja hakemuksen käsittely oli vielä kesken. Näin ollen komissio totesi, että se ei ota kyseistä hakemusta huomioon

menettelyssä, ellei menettelyn kuluessa ilmene Suomen viranomaisten hakemuksesta tekemän päätöksen vuoksi asian arvioinnin kannalta merkityksellistä uutta tietoa.

(15) Komissio totesi päätöksessään menettelyn aloittamisesta myös, että Haapajärvi oli myynyt yritykselle tuotantolaitosta varten 14 hehtaarin maa-alueen 140 000 Suomen markan hintaan (10 000 markkaa/ha, 1 markkaa/m²).

(16) Maakaupasta komissio toteaa, että viranomaisten tekemiin maakauppoihin on sovellettava julkisten viranomaisten tekemiin maa-alueita ja rakennuksia koskeviin kauppoihin sisältyvistä tuista annettua komission tiedonantoja⁽³⁾. Tiedonannon mukaan myynti on toteutettava avoimen tarjouskilpailun kautta tai riippumattoman arvioijan on määritettävä markkina-arvo.

(17) Komissio totesi päätöksessään menettelyn aloittamisesta, että myynti ei tapahtunut avoimen tarjouskilpailun perusteella. Tämän vuoksi markkinahinnan määrittäminen olisi ollut annettava tiedonannon 2 kohdan a alakohdan edellytykset täyttävän arvioijan tehtäväksi. Ilman tällaista arviota komissio ei voinut olla varma siitä, että Haapajärven kaupungin ja Ojala-Yhtymä Oy:n väliseen maakauppaan ei sisältynyt valtiontukea.

(18) Komissio totesi, että ilmoitettu tuki oli tilapäistä tukea. Alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen⁽⁴⁾, jäljempänä 'aluetuen suuntaviivat', 2 kohdan kolmannen alakohdan mukaan tilapäinen (*ad hoc*) tuki ei yleensä täytä aluetuen suuntaviivojen edellytyksiä ja 87 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdasta poikkeaminen sallitaan yleensä ainoastaan hyväksytyistä tukiohjelmista myönnettylle tuelle. Tämän vuoksi oli erikseen tutkittava, onko tuki aluetukea koskevien sääntöjen mukaista.

(19) Komissio totesi päätöksessään menettelyn aloittamisesta, että kyseisiä markkinoita ja aluetta koskevien tietojen perusteella komissio ei katsonut, että voidaan taata suuntaviivoissa vaadittu tasapaino tuen aiheuttamien kilpailun vääristymien ja vaikeuksissa olevan alueen kehittämisenä ilmenevien etujen välillä.

(20) Edellä esitetystä syistä komissio epäili tuen yhdenmukaisuutta aluetuen suuntaviivojen kanssa sekä katsoi, että Haapajärven kaupungin ja Ojala-Yhtymä Oy:n väliseen maakauppaan voi sisältyä valtiontukea.

III SUOMEN HUOMAUTUKSET

(21) Suomen mukaan tuki olisi katsottava EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan nojalla oikeutetuksi. Tuki vastaa aluetuen suuntaviivojen periaatteita. Tuen konkreettisten vaikutusten kannalta ei ole merkitystä, onko tuki myönnetty hyväksytyyn tukiohjelman perusteella vai tilapäisenä tukena. Merkitystä on sillä, että lähteestään riippumatta tuki vastaa yhdenmukaisia periaatteita, joita yhteisössä sovelletaan aluetukeen.

⁽³⁾ EYVL C 209, 10.7.1997, s. 3.

⁽⁴⁾ EYVL C 74, 10.3.1998, s. 9.

- (22) Suomi toteaa, että suurten yritysten aluetuen yläraja Haapajärvellä vuosina 2000—2006 on komission hyväksymä 20 prosenttia nettoavustusekvivalenttia. Tämä vastaa 25—26 prosentin bruttoavustusekvivalenttia. Ilmoitetun tuen eli avustuksen ja lainan tuki-intensiteetti on alle 25 prosenttia bruttoavustusekvivalenttia ja alittaa siten alueellisen ylärajan.
- (23) Suomi toteaa markkinatilanteesta, että yli 60 prosenttia Ojala-Yhtymä Oy:n viennistä suuntautuu ETA:n ulkopuolisiin maihin eli Yhdysvaltoihin (47,74 prosenttia), Australiaan (8,12 prosenttia) ja Kiinaan (2,76 prosenttia). Haapajärvellä valmistettavat alumiinikomponentit korvaavat kyseisten tuotteiden tuonnin kolmasista maista, erityisesti Kiinasta.
- (24) Suomi selittää, että Ojala-Yhtymä Oy:n sijainti Haapajärvellä on tuotteiden korkeampien kuljetuskustannusten vuoksi logistiselta kannalta katsottuna 10—15 prosenttia huonompi kuin sen kilpailijoiden asema. Tämän vuoksi tuotantokustannusten on oltava vastavasti alhaisemmat, jotta yritys pysyisi kansainvälisesti kilpailukykyisenä. Tämä tapahtuu nostamalla tuottavuutta ja rationalisoimalla tuotantoa. Haapajärvelle rakennettava tuotantolaitos käyttää alan uusinta tekniikkaa ja on erityisen ympäristöystävällinen. Tuotannossa käytettävä alumiini kierrätetään ja ilmastointi- ja vesijärjestelmät ovat suljettuja, minkä vuoksi ympäristöön ei pääse saasteita. Suomen mukaan tuki auttaa yritystä lähestymään kilpailijoitaan, mutta ei vääristä kilpailua merkityksellisillä markkinoilla.
- (25) Suomi toteaa alueesta, että Haapajärvi on luokiteltu 2-tukialueeksi vuosina 2000—2006. Paikkakuntaa on selvästi pidettävä alueena, jonka tilanne on alueiden keskimääräistä tilannetta huonompi, ja näin ollen aluetuen myöntäminen on perusteltua. Haapajärven kaupungin taloudellinen tilanne on ollut viimeiset kolme vuotta huono. Tilikauden alijäämä oli 9,1 miljoonaa Suomen markkaa vuonna 1997, 8,3 miljoonaa Suomen markkaa vuonna 1998 ja 0,5 miljoonaa Suomen markkaa vuonna 1999.
- (26) Suomi toteaa huomautuksissaan, että Haapajärvi on pieni kaupunki, jonka väkiluku oli 8 232 henkeä 1 päivänä tammikuuta 2001. Haapajärven väkiluku laskee, koska koulutettu nuoriso muuttaa paikkakunnalta heikkosten työnsaantimahdollisuuksien takia (– 129 henkeä vuonna 1999). Työttömyys ylittää selvästi kansallisen keskiarvon (17,3 prosenttia 31.12.2000). Alle 25-vuotiaiden nuorten osuus työttömistä on 18 prosenttia ja pitkäaikaistyöttömien 19 prosenttia.
- (27) Suomen mukaan tuettu hanke edistää alueen kehitystä luomalla uudenlaista taloudellista toimintaa ja uusia työpaikkoja. Sillä luodaan paikkakunnalle välittömästi 100 ja välillisesti 200 uutta työpaikkaa. Se lieventää rakennemuutoksen vaikutuksia alueella ja edistää alueen teollisuusrakenteen monipuolistamista. Hanke auttaa alentamaan työttömyysastetta ja parantaa nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työnsaantimahdollisuuksia. Se merkitsee lisäksi kaupungille vuosittain 3 miljoonan Suomen markan verotuloja, mikä helpottaa Haapajärven vaikeaa taloudellista tilannetta. Hanke tuo alueelle myös

uutta taitotietoa ja edistää uuden palvelutoiminnan luomista.

- (28) Suomi toimitti komissiolle arvioijan⁽⁵⁾ laatiman arvion maa-alueen myyntihinnasta sekä kartan myydyistä maa-alueesta. Arvion mukaan maa on metsämaata, josta 11 hehtaaria on metsää ja 3 hehtaaria hylättyä viljelysmaata. Maa-alue sijaitsee kaavoitetun alueen ulkopuolella eikä sillä ole infrastruktuuria.
- (29) Maaperä on pääasiassa metsämaata ja viljelysmaa on turvemaata. Maa-alueen puusto on 830 m², josta suurin osa kuitupuuta. Puusto on arvioitu Nivala-Haapajärven metsänhoitoyhdistyksen Haapajärvelle ilmoittaman kantohinnan perusteella. Arvio koskee seuraavaa puustoa: mäntytukkeja (30 m²), kuusitukkeja (60 m²), mäntykuitupuuta (150 m²), kuusikuitupuuta (490 m²) ja koivukuitupuuta (100 m²). Arvio koskee myös 3 hehtaarin taimikkoa sekä maaperää. Arvion mukaan maa-alueen arvo on 133 500 Suomen markkaa. Arvioinnin tarkkuudeksi on ilmoitettu ± 5 prosenttia.

IV ARVIOINTI TUESTA

- (30) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan toteutuu, jos tuensaajayritys harjoittaa taloudellista toimintaa, johon sisältyy jäsenvaltioiden välistä kauppaa.
- (31) Komissio toteaa, että ilmoitettu tuki myönnetään valtion varoista yhdelle yritykselle, jota tuki suosii alentamalla kustannuksia, joita yritykselle tavallisesti aiheutuisi ilmoitetun investointihankkeen toteuttamisesta. Lisäksi tukea saava yritys, Ojala-Yhtymä Oy, valmistaa metallikomponentteja sähkö- ja elektroniikkateollisuudelle, mikä on jäsenvaltioiden välistä kauppaa sisältävää taloudellista toimintaa. Näin ollen kyseinen tuki kuuluu EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaa.

⁽⁵⁾ Kalajokilaakson Kiinteistöpieste Ky LKV, Tuomo Junttila, julkinen kaupanvahvistaja, LKV-pätevyys.

- (32) Tuki muodostuu Haapajärven kaupungin suorista avustuksista paikkakunnalle tehtävään investointiin. Haapajärvi on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettu tukialue. Vuonna 1999, jolloin sääntöjenvastainen tuki myönnettiin ja maksettiin yritykselle, Haapajärvi oli EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettu tukialue ⁽⁶⁾.
- (33) Aluetuen suuntaviivojen 2 kohdan mukaan suuntaviivoja sovelletaan kaikille toimialoille myönnettäviin aluetukiin lukuun ottamatta aloja, joihin sovelletaan erityissääntöjä. Koska metallikomponenttien valmistamiseen ei sovelleta erityissääntöjä, kyseinen tuki arvioidaan aluetuen suuntaviivojen sääntöjen mukaisesti.
- (34) Komissio toteaa, että tuki on jo maksettu tuensaajalle eli Ojala-Yhtymä Oy:lle eikä tukea myönnetty osana hyväksyttyä aluetukiohjelmaa. Siten tukea pidetään ilmoittamattomana tilapäisenä tukena.
- (35) Aluetuen suuntaviivojen 2 kohdan toisen alakohdan mukaan 87 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan mukainen poikkeus voidaan myöntää aluetuelle vain, jos voidaan taata tasapaino tuen aiheuttamien kilpailun vääristymien ja vaikeuksissa olevan alueen kehittämiseen osoitetusta tuesta aiheutuvien etujen välillä.
- (36) Aluetuen suuntaviivojen 2 kohdan kolmannen alakohdan mukaan tilapäisen tuen ei katsota täyttävän suuntaviivojen edellytyksiä, ellei toisin osoiteta, ja 87 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan mukaisia poikkeuksia sovelletaan tavallisesti vain hyväksytyistä ohjelmista myönnettävään tukeen.
- (37) Tämän vuoksi on tutkittava erikseen, onko tuki aluetukea koskevien sääntöjen mukaista.
- Tuen intensiteetti**
- (38) Komissio toteaa, että päätöksessään muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta se huomautti, että Ojala-Yhtymä Oy oli hakenut valtiolta 21 miljoonan Suomen markan investointitukea ja hakemuksen käsittely oli vielä kesken.
- (39) Suomi ilmoitti komissiolle 22 päivänä joulukuuta 2000, että yrityksen hakemus investointituestä oli hylätty. Sen vuoksi komissio toteaa, että hakemus ei johda lisätukeen, joka olisi otettava tässä päätöksessä huomioon.
- (40) Komissio toteaa lisäksi, että se epäili päätöksessään muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta, että Haapajärven ja Ojala-Yhtymä Oy:n väliseen maakauppaan sisältyi valtiontuen elementtejä, koska myyntihinta ei perustunut riippumattoman asiantuntijan tekemään arviointiin julkisten viranomaisten tekemiin maa-alueita ja rakennuksia koskeviin kauppoihin sisältyvistä tuista annetun komission tiedonannon mukaisesti ⁽⁷⁾.
- (41) Komission käytettävissä olevien tietojen perusteella maa-alue on kaavoitetun alueen ulkopuolella sijaitsevaa metsämaata. Maa-alueella ei ole infrastruktuuria. Infrastruktuuri edellyttää 1,3 miljoonan Suomen markan investointia, jonka yritys rahoittaa. Näin ollen yrityksen mahdollisesti saama lisätuki voi sisältyä ainoastaan maa-alueen myyntihintaan.
- (42) Menettelyn aikana Suomi toimitti komissiolle maa-alueen hinnasta arvion, jonka oli laatinut kiinteistökauppoja ja -arvioita alueella hoitava yksityinen yritys. Arvioinnin teki yrityksessä työskentelevä julkinen kaupanvahvistaja.
- (43) Arvion mukaan maa on metsämaata, josta 11 hehtaaria on metsää ja 3 hehtaaria hylättyä viljelysmaata. Maa-alue sijaitsee kaavoitetun kaupunkialueen ulkopuolella eikä sillä ole infrastruktuuria. Maaperä on pääasiassa metsämaata ja viljelysmaa on turvemaata. Maa-alueen puusto on 830 m², josta suurin osa kuitupuuta. Puusto on arvioitu Nivala-Haapajärven metsänhoitoyhdistyksen Haapajärvelle ilmoittaman kantohinnan perusteella.
- (44) Puuston, taimikon ja maaperän arvoksi ilmoitettiin yhteensä 118 650 Suomen markkaa. Markkinahinnan arvioimiseksi yksittäisten arvioidujen erien summaa on tarkistettava. Yleensä käytetty korjauskerroin, jota sovelletaan myös tässä asiassa, on 25 prosenttia. Näin saadaan korjatuksi arvoksi $118\,650 \times 0,75 = 89\,000$ Suomen markkaa. Koska maa-alue on kaavoitetun alueen ulkopuolella, mutta on luokiteltu yleiskaavassa vara-alueeksi A, lopullisen markkina-arvon määrittämiseksi käytetään arvokerrointa 1,5. Näin saadaan tulokseksi $89\,000 \times 1,5 = 133\,500$ Suomen markkaa. Arvion tarkkuudeksi on ilmoitettu ± 5 prosenttia.
- (45) Käytettävissä olevien tietojen perusteella metsäntontin arvo Suomessa riippuu pääasiassa alueella kasvavien puiden arvosta. Pelkkä metsämaa ilman puita on yleensä lähes arvoton. Tietyllä alueella kasvavien puiden arvo riippuu maan ja puiden laadusta.
- (46) Komissio toteaa, että arvioinnin on tehnyt yksityinen yritys käyttäen alueen metsänhoitoyhdistyksen ilmoittamia yleisiä kantohintoja. Näin ollen komissiolle ei ole syytä epäillä kyseisen arvion riippumattomuutta tai tarkkuutta.

⁽⁶⁾ Tuen ilmoittamishetkellä Haapajärvi oli luokiteltu 1-tukialueeksi. Vuosina 2000–2006 se on luokiteltu 2-tukialueeksi.

⁽⁷⁾ Ks. alaviite 3.

- (47) Komissio toteaa lisäksi, että alueella kasvavien puiden arvo eli 118 650 Suomen markkaa on alempi kuin Ojala-Yhtymä Oy:n maksama 140 000 Suomen markan myyntihinta. Maa-alueen markkina-arvoksi kuitenkin määriteltiin 133 500 Suomen markkaa \pm 5 prosentin tarkkuudella.
- (48) Komissio toteaa, että vaikka arviota korotettaisiin 5 prosenttia (140 175 Suomen markkaan), Ojala-Yhtymä Oy:n maksama 140 000 Suomen markan myyntihinta vastaa maa-alueen markkina-arvoa eikä näin ollen sisällä yritykselle myönnettyä lisätukea, joka olisi otettava huomioon tässä päätöksessä.
- (49) Edellä 35—48 kohdassa esitetyistä syistä tässä päätöksessä arvioitava tuki muodostuu Haapajärven yritykselle maksamasta 25 miljoonasta Suomen markasta. Tämän tuen intensiteetti on 24,6 prosenttia.
- (50) Komissio toteaa, että Haapajärvi on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettu tukialue. Kauden 2000—2006 aluetukiluokituksessa se on luokiteltu 2-tukialueeksi, jolloin aluetuen yläraja on 20 prosenttia nettoavustusekvivalenttia eli 26 prosenttia bruttoavustusekvivalenttia. Komissio toteaa lisäksi, että vuonna 1999, jolloin sääntöjenvastainen tuki myönnettiin ja maksettiin yritykselle, Haapajärvi oli 1-tukialue, jolla aluetuen yläraja oli 35 prosenttia bruttoavustusekvivalenttia, joten Haapajärvi oli EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettu tukialue.
- (51) Komissio toteaa, että tässä tapauksessa kyseisen tuen tuki-intensiteetti jää joka tapauksessa alle aluetuen ylärajan.
- (52) Koska kyseessä on tilapäinen tuki, on tutkittava erikseen, voidaanko taata tasapaino tuen aiheuttamien kilpailun vääristymien ja vaikeuksissa olevan alueen kehittämisenä ilmenevien etujen välillä, kuten aluetuen suuntaviivojen 2 kohdan toisessa alakohdassa edellytetään.
- Tasapaino kilpailun vääristymisen ja tuesta vaikeuksissa olevan alueen kehittämiseksi koituvien etujen välillä**
- (53) Kilpailun vääristymisestä komissio toteaa, että Ojala-Yhtymä Oy valmistaa lähinnä alumiinipohjaisia komponentteja sähkö- ja elektroniikkateollisuudelle, mukaan lukien telelaitteet. Sen suurimmat asiakkaat ovat [...].
- (54) Komission käytettävissä olevien tietojen mukaan sähkökoneiden ja elektroniikan valmistus kasvoi voimakkaasti viime vuosikymmenen aikana. Vuosina 1993—1998 tuotannon reaaliarvo nousi lähes 30 prosenttia 361 miljardiin euroon. Tämä vastaa yli 5,3 prosentin
- vuotuista kasvua. Vienti yhteisön ulkopuolelle lähes kolminkertaistui vuotta 1998 edeltävän kymmenen vuoden aikana ja oli 107 miljardia euroa vuonna 1998. Kauppatase pysyi negatiivisena, koska tuonti yhteisön ulkopuolelta nousi 131 miljardiin euroon⁽⁸⁾.
- (55) Elektroniset komponentit ja komponentit telelaitteisiin ovat kaksi tämän asian arvioinnin kannalta tärkeintä alaa.
- (56) Elektronisia komponentteja käytetään lähes kaikissa laitteissa ja niiden osuus elektronisten laitteiden kustannuksista nousi jatkuvasti viime vuosikymmenen aikana. European Electronic Component Manufacturers Associationin (EECA) mukaan osuus nousi alle 18 prosentista vuonna 1988 yli 24 prosenttiin vuonna 1998. Suuntauksen odotetaan jatkuvan elektronisten komponenttien jatkuvasti lisääntyvän monimutkaisuuden vuoksi. Elektronisten komponenttien tuotanto yhteisössä oli 25 miljardia euroa vuonna 1998. Alan kasvu perustuu lähinnä aktiivisten komponenttien ja erityisesti puolijohdeiden markkinoihin. Passiivisten komponenttien alalla teleala on aina ollut suuri asiakas, mitä matkapuhelinten räjähdysmäinen yleistyminen on entisestään vahvistanut.
- (57) Telelaitteiden tuotanto oli yhteisössä oli 75 miljardia euroa vuonna 2000. Kasvu alalla on viime vuosina ollut runsasta ja tuotanto kasvoi 9,7 prosenttia vuosina 1999/2000. European Information Technology Observatory, EITO, ennusti vuotuisen kasvun olevan lähes 30 prosenttia vuosina 1997—2002 samalla kun se arvioi matkapuhelinliittymien määrän nousevan lähes 200 miljoonaan Länsi-Euroopassa⁽⁹⁾. Tämä on Euroopassa yksi harvoja huipputekniikan aloja, jolla kauppa on ylijäämäistä. Ylijäämä oli 17 miljardia euroa vuonna 2000. Ylijäämä kasvoi 23 prosenttia vuodessa vuosina 1994—1998.
- (58) Komissio toteaa, että sen käytettävissä olevien tietojen mukaan kasvu asiaa koskevilla aloilla on vahvaa⁽¹⁰⁾ ja suuntautuu voimakkaasti vientiin yhteisön ulkopuolelle. Koska kyseisten alojen kasvu on ollut keskimäärin yli 5 prosenttia vuodessa viiden viime vuoden aikana ja kasvunäkymät ovat edelleen positiiviset, voidaan päätellä, että alat eivät kärsi rakenteellisesta ylikapasiteetista.
- (59) Komissio toteaa lisäksi, että Ojala-Yhtymä Oy:n liikevaihto oli 212 miljoonaa Suomen markkaa (36 miljoonaa euroa) vuonna 1998 ja Ojala Groupin 500 miljoonaa Suomen markkaa (84 miljoonaa euroa) vuonna 1999. Vaikka yrityksen liikevaihtoluvut perustuvat myyntiin ja komission käytettävissä olevat markkinatiedot on ilmaistu tuotannon arvona, sekä yrityksen että yhtymän liikevaihtoluvut osoittavat, että niillä on alle 1 prosentin markkinaosuus edellä kuvatuilla merkityksellisillä markkinoilla.

⁽⁸⁾ Eurostat: Panorama of European Industry 1999.

⁽⁹⁾ Eurostat: Panorama of European Industry 1999.

⁽¹⁰⁾ Teollisuustuotannon keskimääräinen kasvu vuosina 1995—2000 oli 2,54 prosenttia (Eurostat).

- (60) Komissio toteaa asianomaisen alueen tilanteesta, että vuosina 1998—2000 Haapajärven kaupungin taloudellinen tilanne oli huono ja tase oli alijäämäinen. Työttömyysaste oli 17,3 prosenttia 31 päivänä joulukuuta 2000. Haapajärven väkiluku laski 129 henkeä vuonna 1999, koska koulutettu nuoriso muuttaa paikkakunnalta heikkojen työnsaantimahdollisuuksien takia. Tällä hetkellä väkiluku on 8 232 henkeä. Näistä syistä komissio katsoo, että aluetta voidaan pitää aluetuen suuntaviivoissa tarkoitettuna vaikeuksissa olevana alueena.
- (61) Komissio toteaa eduista, joita tuesta koituu vaikeuksissa olevan alueen kehitykselle, että tuetusta hankkeesta tulee ainoa suuri teollisuuslaitos korkeasta työttömyydestä kärsivällä harvaanasutulla alueella. Hankkeella luodaan suoraan 100 työpaikkaa ja se voi välillisesti edistää lukuisten työpaikkojen luomista, mikä auttaa pysäyttämään väestökadon, joka tuntuu jatkuvan, koska kyseisellä paikkakunnalla ei ole työnsaantimahdollisuuksia. Tuetulla hankkeella, josta tulee paikkakunnan ainoa suuri yritys, on näin ollen aluetuen suuntaviivoissa tarkoitettu keskeinen vaikutus alueen sosiaalisen ja taloudellisen tilanteen paranemiseen.
- (62) Komissio toteaa lisäksi, että kyseinen hanke on hyväksytyn investointitukiohjelman nojalla periaatteessa oikeutettu myös alueelliseen investointitukeen. Ilman Haapajärven kaupungin myöntämää tilapäistä tukea hankkeelle olisi voitu myöntää tukea kyseisen hyväksytyn ohjelman kautta. Näin ollen tuen myönteinen vaikutus kyseisellä alueella vastaa vaikutusta, joka hyväksytystä ohjelmasta myönnettyllä tuella olisi, riippumatta tuen myöntäneestä budjettivallan käyttäjästä (tilapäisen tuen osalta Haapajärven kaupunki ja hyväksytyn tukiohjelman osalta valtio). Ilman Haapajärven kaupungin myöntämää tilapäistä tukea investoinnille olisi myönnetty tukea hyväksytyn ohjelman perusteella, mikä osoittaa, että tuesta vaikeuksissa olevalle alueelle koituvien etujen katsotaan vastaavan hyväksytyn ohjelman perusteella myönnetyn tuen vaikutuksia ja näin ollen

etujen katsotaan tulleen aluetuen suuntaviivoissa tarkoitettulla tavalla taatuiksi.

- (63) Ottaen huomioon edellä esitetyn ja sekä Ojala-Yhtymä Oy:n että Ojala Groupin vaatimattomat osuudet merkityksellisillä markkinalohkoilla, jotka eivät kärsi ylikapasiteetista vaan päinvastoin kasvavat voimakkaasti, komissio katsoo, että tuesta alueelle aiheutuvat edut ylittävät siitä mahdollisesti aiheutuvan kilpailun vääristymisen. Tästä syystä tuki katsotaan aluetuen suuntaviivojen mukaiseksi.

V PÄÄTELMÄT

- (64) Komissio pahoittelee, että Suomi on myöntänyt kyseisen tuen sääntöjenvastaisesti ja rikkonut siten EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa. Koska tuki vastaa aluetuen suuntaviivoja, se katsotaan kuitenkin EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan mukaiseksi,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtiontuki, jonka Suomi on toteuttanut Ojala-Yhtymä Oy:lle ja jonka määrä on 4,15 miljoonaa euroa, soveltuu yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Suomen tasavallalle.

Tehty Brysselissä 25 päivänä huhtikuuta 2001.

Komission puolesta
Mario MONTI
Komission jäsen